

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-94

10/02/2022

ქ. თბილისი

თელავის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კისისხევის მიმდებარე ტერიტორიაზე შპს „ლეზამის“ სასარგებლო წიაღისეულის (ქვიშა-ხრემის) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „ლეზამის“ (ს.კ. 402113734) მიერ, გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია თელავის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კისისხევის მიმდებარე ტერიტორიაზე სასარგებლო წიაღისეულის (ქვიშა-ხრემის) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის სკრინინგის განცხადება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ქვიშა-ხრემის გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობა დაგეგმილია თელავის მუნიციპალიტეტში, სოფელ კისისხევში, სახელმწიფოსგან იჯარით აღებულ 19 342 მ² ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 53.04.46.499), რომლის GPS კოორდინატებია: X-546598.43 Y-4639091.04; X-546575.87 Y-4639033.44; X-546738.27 Y-4639157.07; X-546719.83 Y-4639013.41; X-546644.73 Y-4638942.00; X-546655.11 Y-4639080.74. საწარმოს მიმდებარედ, 500 მ-იან რადიუსში, ფუნქციონირებს 3 სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო, კერძოდ, ჩრდილოეთით, 310 მეტრის დაშორებით მდებარეობს შპს „გრანდი“, სამხრეთით, 285 მეტრში განთავსებულია ი/მ ციური ლაფაურის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო, ხოლო აღმოსავლეთით, 490 მეტრის დაშორებით - დავით წიკლაურის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო. უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტი, მდინარე კისისხევი, საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან დაშორებულია 3-4 მეტრით, ხოლო უშუალოდ დანადგარების განთავსების ადგილიდან - 60 მეტრით. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი, საპროექტო ტერიტორიიდან, დაშორებულია დაახლოებით 370 მეტრით.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, საპროექტო ტერიტორიის საერთო ფართობი შეადგენს 19 342 მ²-ს, საიდანაც საწარმოს მოსაწყობად გამოყენებული იქნება დაახლოებით 2 000 მ². საპროექტო საწარმოს წარმადობა შეადგენს წელიწადში 120 000 მ³-ს. ობიექტი იმუშავებს წელიწადში 265 დღე, 8 საათიანი სამუშაო გრაფიკით. საწარმოში დასაქმებულთა მაქსიმალური რაოდენობა იქნება 12 ადამიანი.

საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლი შედგება შემდეგი დანადგარ-მოწყობილობებისგან: მიწოდების ბუნკერი - 25 მ³; ლენტური კონვეიერი; ქვიშის საცერი-სარეცხი; სამსხვრევი; ვიბრაციული ცხავი; სალექარი. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე განთავსებულია სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოს ინფრასტრუქტურა, ნედლეულის სანაყარო, დასამუშავებელი ინერტული მასალების ბუნკერი, მზა პროდუქციის სანაყაროები და მიმდინარეობს სამეურნეო-ფეკალური

წყლების საასენიზაციო ორმოს და საწარმოო ჩამდინარე წყლების სალექარის მოწყობა. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკითხი შემდგომი რეაგირების მიზნით გადაგზავნილ იქნა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში. 2021 წლის 15 ნოემბერს, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷ მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ №063754 ოქმი, რომელიც განსახილველად გადაეგზავნა თელავის რაიონულ სასამართლოს.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ინერტული მასალების მოპოვება მოხდება მდ. კისისხევის ზედა დინებაში არსებული ლიცენზირებული კარიერიდან, საპროექტო ტერიტორიიდან დაახლოებით 2 - 2,3 კმ-ის დაშორებით. ინერტული მასალების ტრანსპორტირება განხორციელდება ავტოთვითმცლელების გამოყენებით და დასაწყობდება საწარმოს ტერიტორიაზე. ტექნოლოგიური ციკლის საწყის ეტაპზე მოხდება შემოტანილი ნედლეულის საწყობიდან მიმღებ ბუნკერში ჩაყრა, საიდანაც სასარგებლო წიაღისეული მიეწოდება როტორულ სამსხვრევს. დამსხვრეული ნედლეული ლენტური ტრანსპორტიორით გადავა ვიბრაციულ ცხავეზე, სადაც მოხდება დამსხვრეული ნედლეულის გაცხრილვა. ცხრილზე დარჩენილი მსხვილი მასა დაბრუნდება ტექნოლოგიურ ციკლში. საწარმოს მიერ მოხდება 500 მმ-მდე ფრაქციის ინერტული მასალების მიღება და შემდგომ 0-5, 5-12, 12-22 ფრაქციის პროდუქციის წარმოება. მზა პროდუქცია განთავსდება პროდუქციისათვის განკუთვნილ საწყობებში.

საპროექტო საწარმოში წყლის გამოყენება დაგეგმილია სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო დანიშნულებით. სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით ტერიტორიაზე გამოყენებული იქნება ბუტილირებული წყალი, ხოლო ტექნიკური დანიშნულებით წყლის აღება მოხდება მდ. კისისხევიდან (წყალაღების წერტილის GPS კოორდინატი: X - 0546705 Y - 4638992). საწარმოს მიერ ექსპლუატაციის ეტაპზე გამოყენებული ტექნიკური წყლის რაოდენობა წელიწადში იქნება 143990.4 მ³.

საწარმოს ოპერირებისას მოსალოდნელია სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო და საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნა. ობიექტზე წლის განმავლობაში წარმოქმნილი სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლის რაოდენობა იქნება 135.945 მ³. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლების შეკრება მოხდება საასენიზაციო ორმოში, რომლის დაცლაც განხორციელდება შესაბამის სამსახურთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. საწარმოს მიერ წლის განმავლობაში წარმოქმნილი სამეწარმეო ჩამდინარე წყლის რაოდენობა, 20%-იანი დანაკარგის გათვალისწინებით, იქნება 115192.32 მ³. საწარმოო და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლებისთვის ტერიტორიაზე მოეწყობა 617.5 მ³ მოცულობის სალექარი, რომელიც უზრუნველყოფს ჩამდინარე წყლების 60 მგ/ლ-მდე გაწმენდას. გაწმენდილი წყლის ჩაშვება მოხდება მდ. კისისხევიში (ჩაშვების წერტილის GPS კოორდინატი: X - 0546808 Y - 4639178).

დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია მავნე ნივთიერების - არაორგანული მტვრის წარმოქმნა და ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევა. სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, იდენტიფიცირებულია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროები და ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების რაოდენობრივი მაჩვენებლები. ობიექტზე იდენტიფიცირებულია გაფრქვევის 3 წყარო. საწარმოს ფუნქციონირების ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროს წარმოადგენს ქვიშა-ხრემის დამხარისხებელი დანადგარი, ასევე, ნედლეულისა და პროდუქციის საწყობები. სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავება მოხდება სველი

მეთოდით, რაც უზრუნველყოფს მსხვრევის დროს წარმოქმნილი არაორგანული მტვრის რაოდენობის შემცირებას. საწარმოს მანვე ნივთიერებათა გაბნევის გაანგარიშების შედეგების ანალიზით ირკვევა, რომ სამსხვრევის ფუნქციონირების პროცესში გაფრქვეულ მანვე ნივთიერებათა რაოდენობა არ გადააჭარბებს კანონმდებლობით დასაშვებ ნორმებს. სკრინინგის განცხადების თანახმად, საქმიანობის განხორციელების ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საწარმოს ტერიტორიაზე ხმაურის წარმოქმნის ძირითად წყაროებს წარმოადგენს სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარი და ტექნიკის მუშაობა. ჩატარებული გაანგარიშებების მიხედვით სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარის მუშაობისას ხმაურის მაქსიმალურმა დონემ შეიძლება მიაღწიოს 90 დბა-ს. ავტოთვიტმცლელის მუშაობისას - 80 დბა-ს, ხოლო ავტოდამტვირთველის მუშაობისას - 85 დბა-ს. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე წარმოდგენილია სხვადასხვა ბუნებრივი ბარიერები (ხე-მცენარეები და რელიეფური პირობები), რომლებიც შეამცირებენ ხმაურის გავრცელებას. შესაბამისად, საცხოვრებელ სახლთან ხმაურის ჯამური დონე შეადგენს დაახლოებით 34-39 დბა-ს, რაც არ გადააჭარბებს კანონით დადგენილ ნორმებს.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, საწარმოო ჩამდინარე წყლები, საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, დაბინძურებული იქნება მხოლოდ შეწონილი ნაწილაკებით, რისთვისაც ობიექტის ტერიტორიაზე იფუნქციონირებს სამსექციანი სალექარი, რომელიც უზრუნველყოფს ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებამდე ჩამდინარე წყლების გაწმენდას. შესაბამისად, ზედაპირულ წყლებზე ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმოში მოსალოდნელია სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. სახიფათო ნარჩენებიდან აღსანიშნავია: ავტომობილების და სხვა ტექნიკის ზეთის ფილტრები, საბურავები და სხვა ნარჩენები; გამოყენებული ზეთების ნარჩენები; ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ჩვრები. საწარმოს ტერიტორიაზე, სახიფათო ნარჩენებისთვის, განთავსდება ჰერმეტიკული კონტეინერი. სახიფათო ნარჩენების გატანა მოხდება შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიის მიერ. არასახიფათო ნარჩენებიდან აღსანიშნავია: საყოფაცხოვრებო ნარჩენები და სალექარიდან ამოღებული ლამი. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება მოხდება შესაბამის კონტეინერებში და ხელშეკრულების საფუძველზე ტერიტორიიდან გატანილი იქნება ადგილობრივ ნაგავსაყრელზე, ხოლო სალექარიდან ამოღებული ლამი დროებით დასაწყობდება საწარმოს ტერიტორიაზე და მისი გატანა მოხდება შეგროვების შესაბამისად, სარეალიზაციოდ.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენდა სამშენებლო მასალების თვითნებურად მოწყობილ ნაგავსაყრელს. ტერიტორიის მაღალი ანთროპოგენური დატვირთვიდან გამომდინარე, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა პრაქტიკულად არ არსებობს. საწარმოს ტერიტორია თავისუფალია ხე-მცენარეული საფარისგან. სკრინინგის განცხადების თანახმად, დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ეტაპზე ფლორასა და ფაუნაზე უარყოფითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო საწარმოს განთავსების არეალში მდებარეობს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, მათ შორის: წისკვილი და ბატონის სასახლე, რომლებიც საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია დაახლოებით 150 მეტრით, ასევე ალექსანდრე ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმი, რომელიც ობიექტიდან

დამორებულია დაახლოებით 450-500 მეტრით. როგორც საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ მოწოდებული ინფორმაციიდან დგინდება, საპროექტო ტერიტორია ექცევა კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლის - „ციხის წისქვილის“ (XVIII ს. სოფ. კისისხევი, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის ბრძანება N02/38 21.06.2018) - ინდივიდუალური დამცავი ზონის ვიზუალური დაცვის არეალში. შესაბამისად, მასზე ვრცელდება „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი მოთხოვნები. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ სკრინინგის განცხადებაში მოცემულია მხოლოდ ზოგადი ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიისა და მის მიმდებარედ არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების ურთიერთმიმართებაზე, რაც შემოიფარგლება მხოლოდ მანძილების ჩვენებით. დოკუმენტში ასევე აღნიშნულია, რომ საწარმოს მოსაწყობად შერჩეული ტერიტორია (ს/კ 53.04.46.499) წარმოადგენს მაღალი ანთროპოგენური დატვირთვის მქონე უბანს, სადაც კულტურული მემკვიდრეობის/არქეოლოგიური ობიექტების არსებობის ალბათობა პრაქტიკულად არ არსებობს, ხოლო დაგეგმილი სამუშაოების სპეციფიკიდან გამომდინარე, საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ არსებულ კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე ზემოქმედების ალბათობა არის ძალიან დაბალი. აღნიშნული დასკვნა სათანადოდ არ არის დასაბუთებული და ზემოაღნიშნული საკითხი საჭიროებს დამატებით შესწავლას და შეფასებას.

როგორც უკვე აღინიშნა, სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოს მიმდებარედ, დაახლოებით 500 მ-იან ზონაში ფუნქციონირებს 3 სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო: ი/მ ციური ლაფაურის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო, დავით წიკლაურის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო და შპს „გრანდი“. აღნიშნულის გათვალისწინებით, წარმოდგენილ დოკუმენტში კუმულაციური ზემოქმედების რისკებად განხილულია: ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედება, ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედება, წყლის გარემოზე ზემოქმედება და სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედება. პროექტის მიხედვით, როგორც შპს „ლეზამი“, ასევე ყველა ზემოაღნიშნული საწარმო ინერტული მასალების მსხვრევა-დახარისხებას აწარმოებს სველი მეთოდით, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე კუმულაციური ზემოქმედების რისკებს. დოკუმენტის თანახმად, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე კუმულაციური ზემოქმედების თვალსაზრისით, ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციების გადაჭარბებას ადგილი არ ექნება. თუმცა, აღნიშნული საკითხი სათანადოდ არ არის დასაბუთებული და საჭიროებს დამატებით შესწავლას.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოს ტერიტორიიდან მზა პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის დღის განმავლობაში მოსალოდნელია 10-15 სატრანსპორტო ოპერაცია. ანალოგიური რაოდენობის სატრანსპორტო ოპერაციებს ასრულებენ სხვა საწარმოები. ჯამურად დღის განმავლობაში შესრულებული სატრანსპორტო ოპერაციების მაქსიმალური რაოდენობა არ იქნება 60-ზე მეტი. დოკუმენტის მიხედვით, ახმეტა-თელავი-ბაკურციხის საავტომობილო გზის გამტარიანობის გათვალისწინებით, სატრანსპორტო ნაკადების შეფერხების რისკი პრაქტიკულად არ იარსებებს.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თელავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადების შესწავლით დგინდება, რომ სასარგებლო წიაღისეულის (ქვიშა-ხრეშის) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობამ და მისმა შემდგომმა ფუნქციონირებამ, შესაძლოა ზიანი მიაყენოს კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლის - „ციხის წისქვილის“ ისტორიულად ჩამოყალიბებულ გარემოს. ამასთან, საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ინდივიდუალური დამცავი ზონის ვიზუალური დაცვის არეალში და ამგვარი საქმიანობის შესაბამისობა კანონმდებლობით განსაზღვრულ რეგულაციებთან საჭიროებს სათანადო დასაბუთებას, რაც დამატებითი შესწავლის საგანია. გარდა ამისა, ვინაიდან საპროექტო ტერიტორიის 500-მეტრიან რადიუსში ფუნქციონირებს ანალოგიური პროფილის 3 საწარმო, სათანადო შესწავლას საჭიროებს კუმულაციური ზემოქმედების საკითხები.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილისა და ამავე კოდექსის II დანართის მე-5 პუნქტის 5.1 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ თელავის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კისისხევის მიმდებარე ტერიტორიაზე შპს „ლეზამის“ სასარგებლო წიაღისეულის (ქვიშა-ხრეშის) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია **დაეკევიმდებაროს** გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „ლეზამი“ ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის შესაბამისად უზრუნველყოს სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ლეზამს“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ლეზამის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თელავის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ოთარ შამუგია

მინისტრი